

4. Нові технології і форми оцінки знань. Всеузагальноюча американізація у культурі, науці, освіті, політиці, трактовці демократії дійшла і до системи вищої освіти України не тільки появою багаторівневої освіти, а і впровадженням системи тестування як при зарахуванні до ЗВО, так і при поточній атестації.

5. Старіння навчальної літератури і матеріально-технічної бази. Нажаль, розвиток цих потенційних складових системи вищої освіти накопичується роками, а їхнє відновлення (пов'язане з відсутністю фінансування) потребує декількох десятків років.

6. Зниження рівня підвищення кваліфікації. На сучасному етапі система підвищення кваліфікації ПКС в основному замкнулася на регіональному рівні за рахунок відсутності засобів для її забезпечення. У результаті найбільш постраждалими є ЗВО, що віддалені від регіонів з високою концентрацією університетів. Перспективою виходу із зазначеної проблеми може стати розвиток системи дистанційного підвищення кваліфікації ПКС.

7. Падіння престижу робітників вищої школи. Ця тенденція є дуже небезпечною у довгостроковому плані за рахунок відтоку молоді з системи вищої освіти і науки. Зниження престижу до межі, яка проявилася в Україні останніми роками, приведе до подальшої деградації системи вищої освіти і проявиться збільшенням явища «витік мізків» на Захід й зростанням числа народних академіків.

На базі перерахованих тенденцій можна констатувати, що українська система вищої освіти знаходиться у кризисному стані і не має у найближчому майбутньому перспектив до виходу з нього. Основною причиною є недофінансування системи.

УДК 331.101

Л.М. Лавриненко, канд. екон. наук, ст. наук. співроб.
(ДУ ІЕПр НАН України, Київ)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ШЛЯХ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні у всьому світі йде безперервний процес вдосконалення професійної освіти. В Україні він пов'язаний насамперед із економічними умовами, що змінюються, та підвищеними вимогами щодо рівня економічної підготовки фахівців різних сфер діяльності.

Високі темпи змін, що відбуваються, стрімкий технологічний прогрес, зокрема інформаційна революція, спричиняють за собою зростаючу потребу у висококваліфікованих й професійно компетентних фахівцях. Освіта повинна відповідати інтересам і потребам суспільства, а значить, одним із завдань сьогодні є професійна підготовка фахівців, направлена на потреби суспільства.

Безперечно, основною метою підготовки майбутнього фахівця виступає формування його професійної компетентності. Мета професійної освіти полягає не тільки в тому, щоб навчити людину щось робити, але і в тому щоб дати їй можливість справлятися з різними життєвими та професійними ситуаціями. Науковий пошук нових підходів, що забезпечують необхідний рівень професійної компетентності майбутніх фахівців, стає сьогодні особливо актуальним. Важлива роль у вирішенні цієї проблеми належить розробці і використанню інноваційних технологій навчання майбутнього фахівця, що забезпечують формування компетентцій студентів в певній професійній сфері.

В умовах модернізації освітнього процесу інтерес до професійної компетентності помітно підвищився. Завданням професійної освіти стає не тільки формування знань, умінь і навиків у студента, але і розвиток у нього здатності адаптуватися до змін техніки, технології, організації праці. Слід відмітити, що сучасна економічна ситуація характеризується підвищеним ризиком невизначеності та динамізмом навколишнього середовища. Вища освіта також випробовує на собі серйозний вплив цих змін. Це спричиняє за собою збільшення попиту на кваліфікованих фахівців, конкурентоздатних на ринку праці, економічно компетентних, таких, що вільно володіють своєю професією, готових до постійного професійного зростання, соціально і професійно мобільних.

Компетентність особи фахівця виявляється в професійній діяльності і професійному спілкуванні, і, отже, включає здібності, знання, уміння і навики, необхідні для здійснення діяльності та спілкування в процесі цієї діяльності. Конкретний вибір вказаних показників визначається суттю професійної діяльності, її змістом.

Від рівня економічної компетентності фахівців залежать оперативність та раціональність прийнятих рішень, а також результативність професійної діяльності. Коли ми говоримо про економічну компетентність фахівця, ми маємо на увазі, перш за все, його знання своєї спеціальності з урахуванням економічної ситуації, але в той же час ми припускаємо, що професійні знання підкріплені теоретичною базою в області економіки, його умінням розбиратися у реальній економічній обстановці. Крім того, в умовах ринкової економіки уміння аналізувати та ухвалювати ефективні рішення для

цілого ряду професій, причому не тільки економічних, є складовою частиною професійної компетентності сучасного фахівця.

Професійна освіта в Україні повинна бути якісною, майбутній фахівець зобов'язаний вміти постійно розвиватись та самовдосконалюватись, щоб роботодавець був впевнений у його компетентності та професіоналізмі, а вищі навчальні заклади повинні звертати увагу на аспекти професійної підготовки студентів із урахуванням умов зовнішнього середовища, зокрема вимог ринку праці. Професійна підготовка майбутнього фахівця – це педагогічний процес професійної освіти, результатом якого є формування його готовності до трудової діяльності. Він проявляється у формах активності та визначає здібності ставити перед собою професійні цілі, обирати способи їх досягнення, здійснювати самоконтроль за виконанням власних дій і прогнозувати шляхи підвищення продуктивності роботи у професійному напрямку. Усе це формується за допомогою стандартів професійної освіти, щодо опанування даного фаху та особистих якостей студента.

На сьогоднішній день пошуки шляхів визначення цілей та змісту професійної освіти ведуться у напрямі формування саме ключових компетенцій, які інтенсивно обговорюються й розробляються. Компетентнісний підхід більш відповідає умовам ринкового господарювання, оскільки передбачає орієнтацію на формування в учнів таких ключових компетенцій, які затребувані сучасним ринком праці. Таким чином, компетентність – це характеристика, що дається людині внаслідок оцінки ефективності її дій, спрямованих на вирішення певного кола значущих для даного співтовариства завдань, це свого роду соціальне визнання. У переліку компетентностей необхідно виділити ключові й професійні компетентності. Передбачається, що ключові компетентності мають надпрофесійний характер і необхідні в будь-якій сфері діяльності:

- когнітивна (пізнавальна) – здатність самостійно вчитися, прагнення до пошуку інформації для навчальних цілей;

- соціально-психологічна – встановлення нормальних взаємин із людьми, здібність до роботи в колективі, співпраці, критиці й самокритиці;

- соціально-організаційна (управлінська) – здатність ухвалювати організаційні рішення, визначати цілі організації, навички самоконтролю;

- інформаційно-комп'ютерна – здатність отримувати, систематизувати, аналізувати й передавати інформацію, уміння інтерпретувати та узагальнювати її;

– креативна – здібність до творчості, уміння ставити та вирішувати нестандартні завдання, вести дослідну роботу;

– комунікативна – інтерес до людей, здатність адекватно сприймати усну мову, брати участь у неформальному спілкуванні, вести ділові переговори, наради, дискусії;

– компетентність у збереженні особистого здоров'я – уміння реалізовувати здоровий спосіб життя, проявляти відповідальність за здоров'я інших, здібність до фізичного, духовно-етичного розвитку, свобода від залежностей.

Відповідно до сказаного, економічну компетентність фахівця можна представити як якісну характеристику його особи, яка включає систему науково-теоретичних знань, в тому числі спеціальних знань в області економіки, професійних умінь і навиків, досвіду, наявність стійкої потреби у тому, щоб бути компетентним фахівцем, інтересу до економічної компетентності свого профілю.

Інформаційні джерела:

1. Біліченко С.П. Впровадження Інновацій в освітній галузі України / Materiały X Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji «Naukowa myśl informacyjnej powieki – 2014» Volume 16. Pedagogiczne nauki. : Przemysł. Nauka i studia – С. 34-40.

2. Лавриненко Л.М. Взаємодія та взаємозв'язок ринку праці та ринку освітніх послуг // Глобальні та національні проблеми економіки / Миколаївський нац. ун-т ім. В.О. Сухомлинського – Вип. № 9. Лютий 2016 р.– С. 592-596. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/avtoram>

УДК 331.108.2:631.11

О.С. Михайлова, канд. екон. наук, доц. (ПДАА, Полтава)

В.С. Чухліб, магістрант (ПДАА, Полтава)

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПОЛІТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Політика менеджменту персоналу підприємства, через яку реалізуються цілі та завдання останньої, базується на стратегії менеджменту персоналу. Стратегія та політика менеджменту персоналу є зв'язуючим елементом, який поєднує цілі та завдання організації з